

РОДЖЪР ЗЕЛАЗНИ БОЖЕСТВЕНА ЛУДОСТ

Превод от английски: Александър Хрусанов, 1985

chitanka.info

„... Съм аз? Слушатели наранени, зачудени като застанат да накураха ги и звезди скитащите призоваха думи тъжни Чиито...“

Той дъхна дим през цигарата и тя се удължи.

Погледна часовника и установи, че стрелките се движат назад. Часовникът му показва, че е 22,33 и отива към 22,32.

После усети нещо като отчаяние, защото знаеше, че нищо не може да направи. Беше попаднал в капан, движеше се назад през поредица от минали действия. Някак бе пропуснал предупреждението.

Обикновено се появяваше ефект на призма, розови прилясъци, сънливост, после миг на повишена възприемчивост...

Обръщаше страниците от ляво на дясно, а очите му проследяваха редовете обратно.

„?влияние такова оказва скръб чиято, онзи е Какъв“

Безпомощен зад погледа си, той наблюдаваше действията на тялото си.

Цигарата бе достигнала началната си дължина. Той щракна запалката и тя всмукна блестящия пламък, после вмъкна цигарата в пакетчето. Проза се наопаки: най-напред издиша, после пое въздух.

Всичко това не беше действително — така му каза лекарят. Мъката и епилепсията се комбинираха, за да създадат необичаен синдром. Беше вече получил пристъп. Лекарството „Дилантин“ не помагаше. Това беше следтравматична локомоторна халюцинация, предизвикана от тревогата, ускорена от пристъпа.

Но той не вярваше в това, не можеше да повярва — още повече, след като бяха изтекли двадесет минути в другото направление, още повече, след като бе оставил книгата върху нощната масичка, бе преминал назад през стаята до гардероба, бе се облякъл наново в същата риза и панталони, които бе носил през целия ден, бе отишъл назад до бара и бе избълвал коктейла глътка по глътка, докато чашата се напълни догоре и нито една капка не се бе разсипала.

Усети предстоящия вкус на маслината и после всичко се промени отново.

Стрелката на ръчния му часовник, бележеща секундите, се въртеше в правилната посока. Беше 22,07 часа. Почувствува се свободен да се движи както си иска. Изпи отново коктейла.

Сега, ако трябваше да спазва модела, ще си облече халата и ще се опита да почете. Вместо това той си направи още един коктейл.

Сега поредицата няма да се осъществи. Няма да станат и след това да се върнат обратно нещата, които смяташе, че трябва да станат. Сега всичко беше различно.

А всичко това доказваше, че е имал халюцинации. Дори мисълта, че са изминали по двадесет и шест минути във всяка посока, беше опит за рационално обяснение.

Нищо не се бе случило.

„... Не трябва да пия — реши той. — Може да ми докара нов пристъп.“

Изсмя се. Каква луда работа... Спомни си и отпи от чашата.

На сутринта не закуси както обичайно, установи, че скоро няма да е вече сутрин, глътна два аспирина, постоя под хладкия душ, изпи чаша кафе и се разходи.

Парка, фонтана, децата с техните корабчета, тревата, езерцето — мразеше ги; и сутринта, и слънчевата светлина, и сините крепостни ровове около извисилите се облаци.

Седна, изпълнен с омраза. И си спомни.

Реши, че ако е на ръба на разпадане, то най-много искаше да се впусне напред, а не да стои нерешително полувътре, полунавън.

Спомни си защо.

Но всичко беше ясно, толкова ясно сутринта, всичко отчетливо пламнало със зелените пламъци на пролетта, в зодията Овен, април. Гледаше как вятърът струпва остатъците от зимата край далечната сива ограда и видя как тласка корабчетата през езерото, за да заседнат в плитката кал, където газеха децата.

Фонтанът изхвърляше студения си чадър над позеленелите медни тюлени. Слънцето го подпалваше всеки път, когато той помръднеше глава. Вятърът го бръчкаше.

Струпани по бетона, птици кълвяха част от захарна пръчка, залепнала в червена хартия. Хвърчила поклащаха опашки, спускаха се надолу, после отново се издигаха, когато децата подръпваха невидимите канапи. Телефонните жици бяха нависени с дървени рамки и разкъсани хартии, приличаха на счупени ключове. До и размазани глисанди.

Мразеше телефонните жици, хвърчилата, децата, птиците. Но най-много от всичко мразеше себе си.

Как можеше човек да върне онова, което е направил? Не можеше. Няма такъв начин под слънцето. Можеше да страда, да помни, да се разкайва, да ругае или да забрави. Нищо друго. Миналото в този смисъл е неизбежно.

Покрай него мина някаква жена. Не вдигна поглед навреме, за да види лицето ѝ, но пепеливорусият водопад на косата ѝ над яката, поклащането на обтегнатите в прозрачни чорапи крака под черната ивица на палтото и преди всичко потрепването на токчетата прекъснаха дъха му, притиснаха стомаха му, омагьосаха погледа му също като рима на последните му мисли.

Той се понадигна от пейката, но точно тогава розовият блясък поразил очните му ябълки, а фонтанът се превърнал във вулкан, изригващ небесни дъги.

Светът бе замразен и му бе поднесен под стъклен похлупак.

... Жената премина назад пред него и той сведе прекалено бързо поглед, та не видя лицето ѝ.

Разбра, че адът се развихря отново, когато и летящите назад птици минаха покрай него. Той се отпусна на изживяването. Нека го обгърне, докато се разпадне, докато се изтощи напълно и не остане нищо от него.

Чакаше там на пейката, наблюдаваше как фонтанът всмуква водите си, огъва ги в голяма арка над делфините и корабчетата се втурват назад през езерото, а оградата се изчиства от парчетата хартия и птиците връщат захарната пръчка в червената хартия късче по късче.

Само мислите му не се нарушаваха; тялото му принадлежеше на потеклото обратно течение. Накрая стана и тръгна наопаки, за да излезе от парка. На улицата едно момче го задмина назад, като поглъщаше обратно звуците на популярна песен.

Изкачи се заднешком по стълбите до жилището си, махмурлукът му се засили, изля кафето от устата си, мина обратно през душа, изплю аспирините и си легна, като се чувствуваше ужасно.

Нека така да бъде — реши той.

Почти забравен кошмар премина в обратен ред през мислите му и свърши в незаслужен щастлив край.

Когато се събуди, беше тъмно. Беше много пиян.

Отиде назад до бара и започна да изплюва напитките една по една в същата чаша, която бе използвал предната нощ, изливаше

съдържанието на чашата обратно в бутилките. Не беше никак трудно да разделя вермута и джина. Съответните течности излитаха във въздуха, когато отпущваше бутилките над бара.

До като това продължаваше, той изтрезняваше все повече.

После стоеше пред един от ранните коктейли и часът беше 22,07. В халюцинацията си се замисли за друга халюцинация. Дали времето щеше да направи клуп през клупа, напред и после назад през предишния му пристъп?

Не.

Сякаш не се бе случил, въобще не съществуваше.

Той продължи да се движи назад през вечерта, като вършеше всичко наопаки.

Вдигна телефонната слушалка, каза „довиждане“, глътна си думите, казани на Мъри, че утре отново няма да отиде на работа, слуша известно време, постави слушалката на телефона обратно и го погледна, когато иззвъня.

Слънцето изгря на запад и хората тръгнаха с колите си на работа.

Той прочете прогнозата за времето и заглавията, сгъна вечерния вестник и го остави в антрето. Това беше най-продължителният пристъп, който го бе обхващал, но всъщност му беше все едно. Настани се удобно в него и наблюдаваше как денят се връща назад до сутринта. Махмурлукът му се възвърна в ранните часове на деня и стана ужасен, когато си легна отново.

Когато се събуди в предишната вечер, усети, че е много пиян. Той напълни обратно, запуши и запечата двете бутилки. Знаеше, че скоро ще ги върне в магазина и ще си получи обратно парите.

Докато седеше през този ден, устата му поглъщаше обратно ругатните, изливаше напитките, а очите му връщаха прочетеното, той знаеше, че нови автомобили се закарват обратно в Детройт и се разглобяват, че труповете се събуждат в предсмъртните си гърчове и че свещениците по целия свят четат литургиите наопаки, без да го съзнават.

Искаше му се да се изхили, но не можеше да накара устата си да го направи. Върна дима на две и половина пакетчета цигари. После отново го обзе махмурлукът и той си легна. По-късно слънцето залезе на изток.

Крилатата колесница на времето полетя пред него, когато отвори вратата и каза „довиждане“ на утешителите си, а те му отвърнаха да не тъгува прекадено.

И той се разплака без сълзи, когато разбра какво ще стане.

Въпреки лудостта си изпитваше болка.

... Болеше го, докато дните се връщаха назад... неумолимо назад... неумолимо, докато разбра, че приближава времето.

Той мислено скърцаше със зъби. Силна беше мъката, омразата и любовта му.

Беше облякъл черния си костюм и изливаше обратно чаша след чаша, докато някъде мъжете полепваха обратно глината по лопатите, които щяха да послужат да се закопае обратно гробът.

Той върна назад колата си до дома на покойника, паркира я и се качи в лимузината.

Върнаха се назад чак до гробищата. Стоя сред приятелите си и слуша свещеника.

„... прах в превърне се Ще“ — изрече свещеникът.

Върнаха ковчега в катафалката и го откараха в църквата. Той изслуша службата, отиде си в къщи, обръсна брадата си, измърси зъбите си и си легна.

Събуди се, облече се отново в черно и се върна в погребалното бюро. Цветята бяха поставени обратно. Приятели с мрачни лица изтриха подписите си в книгата за съболезнования и разтърсиха ръката му. После влязоха вътре да поседят и погледат затворения ковчег. После си отидоха и той остана с чиновника от погребалното бюро. Накрая остана сам.

Сълзите пропълзяха нагоре по бузите му.

Костюмът и ризата му отново станаха добре изгладени.

Върна се назад в къщи, съблече се, разроши косата си с гребена. Денят се срути край него в сутрин и той се върна в леглото, за да преспи в обратна посока още една нощ.

Когато се събуди предната вечер, разбра накъде се отправя.

На два пъти положи всички възможни усилия в опит да прекъсне поредицата от събития. Но не успя.

Искаше да умре. Ако онзи ден се бе убил, сега нямаше да се отправя назад към онова нещо. Съзнанието му проплака, когато осъзна

какво е миналото, което го очакваше, след като се върнат двадесет и четири часа.

Миналото го дебнеше през този ден, докато той върна назад поупката на ковчега, гроба и другите необходими неща.

После се запъти назад към дома си с най-големия махмурлук и спа, докато се събуди, за да излива от устата си напитка след напитка, да се върне в моргата и обратно у дома, за да затвори телефона след онова повикване, което бе прекъснало...

... Със звъна си гневното му мълчание.

Тя беше мъртва.

Лежеше някъде сред останките от колата на магистрала №90.

Докато крачеше из стаята и връщаше дима в цигарата, знаеше, че лежи там и кръвта ѝ изтича.

... После умира след сблъскването със скорост 130 километра в час... После е жива?

После колата и тя отново са цели, отново живее, възкръснала? Дори в този миг лети назад с ужасна скорост, за да тресне отново вратата след последния им спор? За да изгълта виковете си и той неговите?

Мислите му стенеха. Духът му се гърчеше.

Не можеше да спре в този миг. Не, не сега.

Цялата му мъка, омразата към самия себе си, любовта му го бяха довели до този миг...

Не можеше да свърши точно сега.

След известно време той премина във всекидневната, разхождаше се из нея, устните му ругаеха, а той самият чакаше.

Вратата се отвори с трясък. Тя се взираше в него с размазан грим и сълзи по бузите.

!дяволите по върви Тогава — каза той.

!отивам си Аз — викна тя.

Тя пристъпи навътре, затвори вратата. Набързо окачи палтото си на закачалката.

.така смяташ Щом — вдигна рамене той.

!си себе самия за освен никого за грижа е те Не — обвини го тя.

!дете като се Държиш — рече той.

Очите ѝ блеснаха като изумруди през розовата мъгла и тя отново беше жива и красива. Съзнанието му ликуваше.

Настъпи внезапната промяна.

— Можеш поне да се извиниш!

— Прости ми — отвърна той и хвана така здраво ръката ѝ, че да не може да се освободи. — Никога няма да разбереш колко много съжалявам.

— Ела — повика я той и тя отиде при него.

Публикувано в списание „Наука и техника“, брой 14/1985 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.